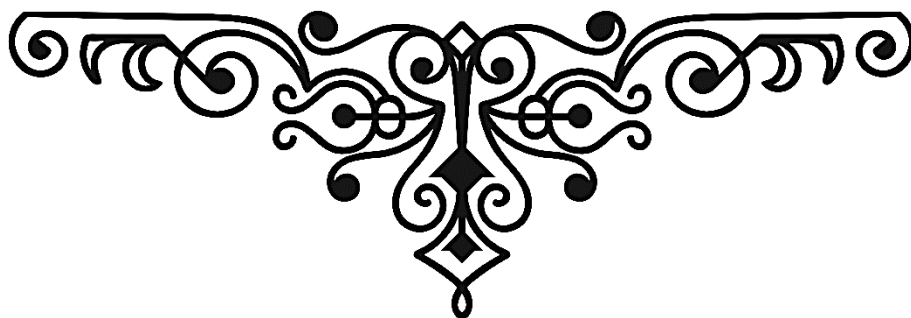

ОРЗУЛАРГА

ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

Тошкент –2022
“FAN ZIYOSI” нашриёти

UO'S: 432.684.24
КБК: 84.5. (5У36)

ОРЗУЛАРГА ҲАМОҲАНГ ҲАЁТ

– Тошкент: «Fan ziyosi» нашриёти, 2022. – 360 бет

Масъул муҳаррир:

Ў.М.Абилов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси профессори, фалсафа фанлари доктори

Тузувчилар:

С.Д.Норқулов – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси мудир, фалсафа фанлари доктори

Ш.А.Искандаров – Тошкент тиббиёт академияси Ижтимоий фанлар кафедраси доценти

Такризчилар:

Б.О.Тўраев – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ў.Ғ.Тилавов – фалсафа фанлари доктори, профессор

Ушбу китоб йирик олим, фалсафа фанлари доктори, профессор, Турон фанлар академияси академиги Норқулов Дўстмурод Тошпўлатович таваллудининг 70 йиллиги муносабати билан тайёрланган.

Китобдан Дўстмурод Норқуловнинг дўстлари, шогирдлари ва бошқа яқин инсонлари томонидан профессорнинг ҳаёт йўли, етук олим, устоз сифатидаги ҳамда чин инсонийлик жиҳатлари ҳақида ёзилган мақола-эсселари, шунингдек, юбилей муносабати билан ўтказилган илмий-амалий анжуман иштирокчиларининг соҳа йўналишлари бўйича илмий мақолалари жой олган.

ISBN 978-9943-747-67-8

© «FAN ZIYOSI» нашриёти, 2022

эга десак асло муболаға бўлмайди. Чунки биз бутун ҳаётимиз давомида шу устозларимиз ўргатган фикрлардан фойдаланиб ўқиймиз, ёзамиз ва илмимизни оширишда давом этамиз.

Устоз Дўстмурод Тошпўлатович тўғриларида сўз борар экан, ҳамкасблар жамоасида ўзларининг шахсий фазилатларини санасам, нафақат илмий кўрсаткичларимизга, балки умумий ривожланишимизга эътибор қаратадиган жонкуяр киши сифатида биламан. Устоз ўз ҳамкасблари муаммоларини тушунадилар ва уларни тўғри ҳал қилишга ҳаракат қиладилар.

Устоз Норқулов Дўстмурод Тошпўлатовичга юртимиз келажаги бўлган Соғлиқни сақлаш тизимида бўлғуси шифокорларга таълим-тарбия бериш каби машаққатли ва шарафли ишларида Яратгандан куч-ғайрат тилаб қоламиз!

* * *

МЕҲНАТДАН ҚАДР ТОПГАН ФАЙЛАСУФ ОЛИМ

Утаев Ғайрат Ғайбуллаевич

Тошкент тиббиёт академияси катта ўқитувчиси

Одамзот ҳаётини, турмуш тарзини енгиллаштирувчи қулайликлар қанчалик кўп бўлмасин, аммо баъзида унинг хотиржам эмаслигини кўрамиз. Айримларнинг эса юзу кўзида бахт нашидаси нурдай ташлансада, ҳис этишга фурсати етмайди. Аммо орамизда шундай инсонлар борки, улар ўз бахт-у саодатини меҳнатда, қаноатда кўра олгани учун ҳам, ҳаётнинг турфа синовларига дуч келса-да, ўзлигини, самимийлигини йўқотмаган, ҳаётдан бахтини топа олган инсонларни учратамиз. Ўз ҳаётини илм-фанга бағишлаган ва шогирдларга таълим-тарбия беришда талабчанлик, қатъийлик, меҳрибонлик ва бошқа фазилатлари билан қалбида меҳр

қолдирган ана шундай инсонлардан бири Норқулов Дўстмурод Тошпўлатовичдир.

Педагог сифатида фаолиятимни айнан Тошкент тиббиёт академиясида давом эттириш мақсадида ишга келган вақтимда Устоз билан биринчи мартаба суҳбатлашганимда қаршимда ўзини самимийлиги, дилкашлиги, ишга талабчанлик ва масъулият билан қарайдиган, меҳридарё, чуқур ҳаёт фалсафасига бой инсон эканлигини ич-ичимдан англаб етганман.

Устозни ҳар доим кузатган вақтларимда бир нарса яъни у кишини ҳаёт қонунига айланган хислатларини яъни ҳар куни газеталарни эринмасдан кўз югуртириб ўқиб чиқиши ва керакли маълумотларни ўз қоғозига ёзиб қўйиши ва ҳар бир кишига иш юзасидан юклаган топшириқларни ўз вақтида бажарганлиги ёки бажармаганлигини соат миллари каби доим назорат қила олиши ва гоҳида жиддий, гоҳида ҳазил билан йўл йўриқ кўрсатиши мени ҳар доим лол қолдирган. Улардан айримларини ўзим учун ҳаётим кундалигига айлантириш қанчалик мураккаб эканлигини ва қатъият, муваффақиятни талаб қилиши менга ҳар доим америкалик маърифатпарвар Букер Тальяферро Вашингтонни “муваффақиятни киши ҳаётда эришган мавқе билан эмас, балки ўша муваффақиятни қўлга кирита туриб, у қандай тўсиқларни енгиб ўтгани билан ўлчаш керак” деган мулоҳазани эслатиб туради.

Устозимиз Дўстмурод Тошпўлатович нафақат илмда балки, катта оиланинг боши сифатида ҳам ён атрофдаги барча у инсонни таниган ёру биродарлар, тенгдошлари, маҳалла, қўни-қўшнилари ва шогирдлари орасида, у кишига ҳавас қилса арзийдиган, фарзандларга ҳаётда тўғри йўл кўрсатган падари-бузруквор сифатида ҳам яхши билиши ҳеч кимга сир эмас.

Устоз ҳақида эссе эмас балки дoston ёзсанг арзийди, чунки биз шогирдлар учун ҳар доим ибратдир. Илм-фанга бахшида умрингиз, меҳрингиз, жонкуярлигингиз ва

фидойилигингиз ҳеч қачон сўнмасин, ҳар доим зиёда бўлсин.

Мухтарам Устозимизни 70 ёш табаррук тўйлари билан самимий муборакбод этиб, сиҳат-саломатлик, узок умр ва, албатта, янги ижодий ютуқлар тилаб қоламан.

* * *

МЕҲРИ ДАРЁ УСТОЗ!

З.Э.Маркаев

ТДАУ “Гуманитар фанлар” кафедраси мудури

Дўстмурод Норқулов ҳақида сўз кетганда мени ҳаёлимга кўплаб ижобий фикрлар ёғилиб келади. Дўстмурод устоз бағри кенг, қалби дарё устозлар сирасига киради десам муболаға қилмаган бўламан, сабаби у киши билан бирга ишлаган даврларимни эсласам фақат яхши таъсуротлар ҳаёлимдан ўтади. 1995 йил Тошкент давлат аграр университети “Фалсафа” кафедрасида катта лаборант вазифасига ишга келганимда Дўстмурод устоз доцент лавозимида фаолият олиб борардилар. Мен ёш ходим сифатида устоздан кўп нарсаларни ўргандим, ўрناق оладиган жиҳатлари кўп бўлган.

Мен 1996 йилдан бошлаб устозни илмий фаолияти билан қизиқиб, ўргандим. Жумладан устознинг “Меҳнат, турмуш ва бўш вақт” номли монографиясида мустақил Ўзбекистоннинг моддий техника базасини яратиш борасида меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш ва айниқса бунда муҳим аҳамиятга эга бўлган инсонни ҳар томонлама камол топтиришда, турмуш шароитини яхшилашда, ёшлар тарбиясида бўш вақтнинг ўрни, ижтимоий моҳияти таҳлил қилинган.

Дарҳақиқат ҳар бир инсон хаёт кечириши давомида бўш вақтини тўғри тақсимлай билиши, ундан унумли фойдалана

Ф.Юлдашева - Тарихий-маданий мерос муаммосига янгича ёндашган олим.....	140
О.Бўриев - Одабийлик мулки соҳиби ва етук файласуф олим.....	144
Р.Т.Зоҳиров - Қалби қайноқ, меҳри дарё Қашқадарёлик – У.....	148
Б.Х.Джалилов - Дўстим Дўстмуродга дўстона табрик.....	157
С.Д.Норқулов - Ўз фарзандларини бахтли бўлишга сабабчи бўлган инсон.....	160
И.Отамуродов - Дўстмуроджон.....	163
С.Ғ. Алимова - Комил инсоннинг ибратли фазилатлари.....	164
О. Муҳамедяров - Бўш вақтнинг хуш вақтлигини исботлаган олим	165
С.Р. Халиков - Илмга баҳшида умр.....	169
А.М. Махматов - Донишмандликка интилиб.....	171
Н.Ш.Ниёзова - Илм-фанга баҳшида умр.....	174
А.Мухтаров - Янги Ўзбекистоннинг илму-маърифатига хисса қўшган олим.....	177
Ф.С.Атамуратова - Устозга эҳтиром.....	180
Ф.С.Умарова - Биз отамдек ҳурмат қилган инсон.....	182
Ш.А. Искандаров - Дўстмурод Тошпўлатович Норқуловнинг ҳаёт йўлларига чизги.....	184
А.Худойкулов - Устоз-отангдек улуғ.....	186
Б.Расулов - Ярим асрлик дўстлик нашидаси.....	190
Б.С. Турдиев - Маърифат истаб, изидан ибрат ёғдирган файласуф	194
Л.Ҳайдарова - Ҳаёт ва “хаёлат”да мукамал инсон.....	196
Б.У.Рўзиев - Касбига содиқ, меҳнатсевар ва чинаккам иродали инсон!	202
Н.И. Рўзиев - Устозлик мақомига эришиш йўли.....	203
Ғ.Ғ.Утаев - Меҳнатдан қадр топган файласуф олим.....	205
З.Э.Маркаев - Меҳри дарё устоз!.....	207
Л.Ю.Махмудов - Ҳам ҳаётда, ҳам илмда, ҳам ишда барчага ўрناق инсон тўғрисида.....	209
А.Н.Гуломова - Илм йўлида забардаст, ҳаётда метиндек ирода ва сабр, иш фаолиятида эса камчиликларга кўз юма олмайдиган инсон ҳақида.....	211
Ю.Ҳамдамов - Вақтдан оқилона фойдалана олган олим.....	213
Т.Кўйлиев - Устоз мақомидаги дўст ва ҳамкасб ҳақида икки оғиз сўз.....	223

IV БЎЛИМ. Профессор Д.Т.Норқуловнинг 70 йиллигига бағишланган илмий анжуман материаллари анжуман иштирокчиларининг соҳа